

Motion till riksdagen 2005/06:So253

av **Torsten Lindström (kd)**

Alkoläskan

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om alkoläskan.
2. Riksdagen begär att regeringen återkommer med en redogörelse för åtgärder för att motverka alkoläskan.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att minska alkoholanvändningen hos unga människor.

Motivering

200 000 svenska barn har minst en missbrukande förälder. I var femte sjukhussäng ligger en person med alkoholskador. Mellan 5 000 och 7 000 personer dör varje år på grund av sjukdomar eller skador som har samband med alkoholen. Ett drickande som kostar samhället 160 miljarder kronor per år. Problemen blir allt större. Enbart under de senaste åren har alkoholkonsumtionen ökat med närmare 25 %.

Situationen riskerar att förvärras ytterligare om de starka alkoholliberala krafterna får ytterligare genomslag i debatt, opinionsbildning och beslut. Exempelvis har ju den av regeringen tillsatte utredaren föreslagit sänkt skatt på alkohol vilket kan befaras leda till att ytterligare människor skadas av alkoholen.

Ett gissel i detta sammanhang är alkoläskan. Genom att alkoholen blandas och försäljs på ett läskedrycksliknande sätt döljs alkoholen. På så sätt lockar alkoläskan fler ungdomarna att dricka alkohol. Samtidigt visar undersökningar att ju tidigare alkoholdebuten sker och egna alkoholvanor etableras, desto större är risken att alkoholrelaterade skador och missbruk uppstår vilket leder till ovan nämnda problem och tragedier. Enligt flera uppgifter kryper alkoholmissbruket allt längre ner i åldrarna. Det är vedertaget att missbruk leder till ett oerhört mänskligt lidande för dem som drabbas och deras anhöriga. Därtill förorsakar alkoholanvändningen samhället astronomiska kostnader i hälso- och sjukvård, sjukskrivningar och bortfall av arbetstid och arbetskraft.

Fel! Okänt namn på

Ingen vinner, varken mänskligt eller ekonomiskt, på ett ökat alkoholmissbruk. Snarare borde alla ansträngningar inriktas på att motverka större användning av alkohol.

Statistik från Systembolaget visar på fortsatt ökad försäljning av alkohol. Under perioden januari–juni 2005 uppgick konsumtionen av blanddrycker, bland annat alkohol, till 1 236 000 liter. Sker motsvarande konsumtion under det andra halvåret kommer den sammantagna konsumtionen att bli högre än det föregående år. Enligt Systembolagets statistik står kvinnor i tjugårsåldern för en betydande del av konsumtionen. I en undersökning från Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN) uppges att andelen ungdomar som druckit alkohol under de senaste 12 månaderna mellan åren 1997 och 2002 ökade från 54 % av båda könen till 66 procent av pojkarna och 71 % av flickorna. Dessa varningsklockor måste tas på största allvar och leda till åtgärder.

I ett effektivt arbete mot alkoholanvändning bör bekämpandet av alkohol ha hög prioritet eftersom målgruppen är ungdomar. Problemet med alkohol är just att den smakar läsk och är så lätt för ovana ungdomar att dricka. Eftersom alkoholen ofta är en inkörsport till starkare alkohol och andra droger är detta ett problem för folkhälsan både i allmänhet och för ungdomar i synnerhet. Starka kommersiella krafter i samhället, inte minst det statligt ägda Vin & Sprit, spenderar betydande belopp årligen på att marknadsföra alkoholen till kunderna. Inte minst unga människor attraheras av reklamen och faller på så sätt offer för alkoholens faror.

Tyvärr har regeringen trots flera initiativ i riksdagen förhållit sig passiv i kampen mot alkohol. Förvisso har det ansvariga statsrådet anfört följande i ett frågesvar till riksdagen den 6 juli 2004.

I fråga om alkoholskatter anser regeringen att en successiv höjning av EU:s minimivärden för skatt på spritdrycker, vin och öl bör eftersträvas. Det finns ur folkhälsosynpunkt starka skäl för att verka för höjda minimivärden på punktskatter på dessa drycker.

Detta är en lovvärd hållning. Emellertid räcker den inte. Det krävs insatser för att till exempel minska alkoholenkätts attraktionskraft genom att försvåra marknadsföringen av drycken. Det kan också krävas initiativ för att ändra dryckens utseende så att det blir tydligare att det handlar om alkohol. Riksdagen bör därför uttala att regeringen skall återkomma med initiativ för att motverka alkoholen. Vidare bör regeringen redogöra för de åtgärder som vidtas för att överlag motverka alkoholanvändningen hos unga människor.

Stockholm den 20 september 2005

Torsten Lindström (kd)